

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2017,

kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

V § 271b odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 205/2015 Sb. se na konci textu věty první doplňují slova „platné v den zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti podle § 271b odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění zákona č. 205/2015 Sb., nebo podle § 371 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., v případě náhrady která byla dříve mimosoudně smluvena, nebo o ní bylo pravomocně soudem rozhodnuto ve smyslu § 371, se řídí § 271b odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to poprvé ke dni 1. 1. 2018.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti navrhované právní úpravy

Úvodem se jeví jako nezbytné popsat platný právní stav, týkající se náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity, jež přísluší i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání dle § 271b zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 262/2006 Sb.“). Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání činí rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci

z povolání s připočtením případného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu. V případě, že poškozenému zaměstnanci je náhrada za ztrátu na výděлку poskytována, následně dojde ke skončení jeho pracovního poměru a on je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, je mu tato náhrada poskytována stále ve stejné výši i v době, kdy je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Problém nastává v případě, že poškozenému zaměstnanci před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhrada poskytována nebyla. V případě, že se poškozený zaměstnanec stane uchazečem o zaměstnání, chybí zde poúrazový výdělek. Proto je pro případy, že je poškozený veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, stanoven fiktivní poúrazový výdělek ve výši minimální mzdy. V praxi je sporné, zda se má v tomto případě při výpočtu náhrady vycházet z aktuální minimální mzdy, nebo z minimální mzdy platné v den zařazení uchazeče do evidence uchazečů o zaměstnání.

Existují dva názory. Jeden názor vychází z toho, že se má zaměstnanci zohlednit skutečná (zvýšená) částka minimální mzdy, neboť je-li zaměstnanec veden jako uchazeč o zaměstnání, je nepochybné, že mu pracovní potenciál do určité míry zbývá a snahou by tedy mělo být, aby znovu pracoval. Kdyby pracoval, dosahoval by ve většině případů výdělek v aktuální výši minimální mzdy, a proto je mu ji třeba v této výši zohlednit. Podle tohoto názoru není možné, aby zaměstnanci, který je se stejnou nemocí z povolání veden jako uchazeč o zaměstnání, byla zohledňována jiná výše minimální mzdy oproti druhému, se stejnou nemocí z povolání jen proto, že jeden z nich byl veden v evidenci například o dva měsíce dříve, kdy sazba byla nižší.

Druhý názor se opírá o některé nálezy Ústavního soudu a o judikaturu Nejvyššího soudu. Vychází v zásadě z toho, že změna právního předpisu není podstatnou změnou poměrů na straně poškozeného, která by měla mít za následek takovou změnu ve výpočtu, která by poskytovanou náhradu snížila. Vychází ze zákazu retroaktivity, zachování nabytých práv a minimalizace dopadů pro zdravotně postižené, z právní jistoty pro poškozené a z dobrých mravů.

Přikláníme se k druhému názoru, protože účelem a smyslem zvýšení minimální mzdy není poškodit bývalé zaměstnance, kterým je poskytována náhrada za ztrátu na výděлку. Vycházíme z toho, že u těchto bývalých zaměstnanců se nejedná o doplatek platu, ale o fikci jejich výděлку. Uplatnění nového způsobu stanovení minimální mzdy by pro bývalé zaměstnance mělo zcela absurdně negativní dopad, protože by znamenalo snížení jejich příjmu, ačkoliv důvod ke změně právní úpravy byl zcela opačný. Věc je třeba řešit systémově, protože není možné, aby v konkrétním případě výše náhrady u poškozených, kteří jsou uchazeči o zaměstnání, závisela pouze na tom, ke kterému výkladu se zaměstnavatel, popřípadě pojišťovna, u které je zaměstnavatel ze zákona pojištěn, přikloní. Proto se navrhuje jednoznačně stanovit, že za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se v těchto případech považuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den zařazení poškozeného do evidence uchazečů o zaměstnání.

2. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh novely zákona odpovídá ústavnímu pořádku a neodporuje ani mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána podle článku 10 Ústavy ČR.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Předložený návrh novely zákona č. 262/2006 Sb. se netýká práva Evropské unie. Předmět úpravy spadá do výlučné působnosti každého členského státu. Návrh tak není ani v rozporu se závazky, vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, zejména se Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii, s obecnými zásadami práva Evropské unie, ani s judikaturou Soudního dvora Evropské unie.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí a na podnikatelské prostředí České republiky

Návrh novely zákona č. 262/2006 Sb. má minimální dopad na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí, na podnikatelské prostředí České republiky nemá dopad žádný. Dopad je pouze ve snížení odvodu od pojišťovny, která vyplácí náhrady. Vzhledem k malému počtu klientů jde o zanedbatelnou částku.

5. Předpokládané sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Navrhovaná změna bude mít pozitivní dopad na bývalé zaměstnance, kterým je poskytována náhrada za ztrátu na výdělků. Nedojde ke zhoršení jejich už tak těžké celkové životní situace, neboť jim bude vyplácena náhrada za ztrátu na výdělků po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání z výše minimální mzdy platné v den zařazení poškozeného do evidence uchazečů o zaměstnání. Navrhovaná právní úprava nemá vliv na problematiku životního prostředí a nebude mít za následek dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na rovné postavení mužů a žen, a proto je z tohoto hlediska neutrální.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh se netýká úpravy ochrany soukromí ani nezasahuje do úpravy ochrany osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Tato právní úprava nepředstavuje zvýšení korupčních rizik.

9. Navržený způsob projednání

Předkladatelé navrhují projednat předložený návrh zákona v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména z toho důvodu, že od 1. 1. 2018 nabude účinnost nová výše minimální mzdy, tj. 12 200 Kč, čímž by při stávající dikci zákona došlo k dalšímu zhoršení finanční situace poškozených osob.

Zvláštní část

K článku I

§ 271b odst. 3

Nově se jednoznačně stanoví, že za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se v těchto případech považuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den zařazení poškozeného do evidence uchazečů o zaměstnání. Touto úpravou nedojde k dalšímu zhoršení finanční situace poškozeného.

K Čl. II

Přechodné ustanovení souvisí s úpravou § 271b, který nově jednoznačně stanoví, že se při výpočtu náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti příslušející poškozenému, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, jako dosažený výdělek zohledňuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den zařazení uchazeče do evidence uchazečů o zaměstnání. Úprava přechodného ustanovení deklaruje skutečnost, že se uvedený výpočet náhrady provede od účinnosti tohoto zákona a poprvé může být uplatněn počínaje 1.1.2018. A to proto, že jde o termín, který je navrhován ve prospěch poškozených. Navrhované znění se vztahuje na všechny poškozené, tedy i na ty, u kterých byla, náhrada dříve mimosoudně smluvena, nebo o ní bylo pravomocně soudem rozhodnuto ve smyslu § 371, neboť § 371 dřívějšího znění zákoníku práce byl převeden do § 271b pozdějších znění zákoníku práce.

K Čl. III

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti dnem jeho vyhlášení, neboť v případě legisvakance lhůty hrozí nebezpečí, že dojde k dalšímu zhoršení finanční situace poškozeného.

V Praze dne 30.11.2017

Předkladatelé: MUDr.Vít Kaňkovský, v.r.
Ing.Patrik Nacher, v.r.